

Chính sách Dân tộc
&
THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH DÂN TỘC

**KẾT QUẢ THỰC HIỆN ĐỀ ÁN
PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI VÙNG
DÂN TỘC CÔNG Ở HUYỆN ĐIỆN BIÊN,
TỈNH ĐIỆN BIÊN¹**

Theo Tổng cục Thống kê (2009), dân tộc Công ở Việt Nam có 2.029 người, trong đó tập trung 42,9% ở tỉnh Điện Biên (871 người) và 55,9% ở tỉnh Lai Châu (1.134 người). Người Công thuộc nhóm ngôn ngữ Tạng - Miến và họ còn có một số tên gọi khác như: *Xá, Xá Cống, Xăm Khóng*...

Ở Điện Biên, người Công cư trú ở huyện Mường Nhé (bản Nậm Kè - xã Nậm Kè, bản Lá Chả - xã Pa Tần) và huyện Điện Biên (bản Púng Bon, Si Vãn và Huổi Moi của xã Pa Thơm). Theo thống kê của Ủy ban nhân dân huyện Điện Biên, tính đến hết năm 2014, số lượng người Công ở xã Pa Thơm là 77 hộ với 357 nhân khẩu (175 nam và 182 nữ).

Với đặc điểm dân số ít, điều kiện kinh tế - xã hội khó khăn, Công là một trong những dân tộc được hưởng chính sách của Nhà nước về việc hỗ trợ phát triển kinh tế - xã hội, cụ thể là: “Đề án chương trình quốc gia hỗ trợ các dân tộc thiểu số có số dân

dưới 10.000 người”. Mục tiêu tổng quát của Đề án phát triển kinh tế - xã hội là đẩy nhanh tốc độ phát triển kinh tế - xã hội ở các thôn bản thuộc các dân tộc có số dân dưới 10.000 người, xóa đói giảm nghèo, phát triển giáo dục, nâng cao trình độ dân trí và chất lượng nguồn nhân lực, bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống, cải thiện và nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đồng bào các dân tộc một cách bền vững nhằm giảm chênh lệch khoảng cách phát triển với các dân tộc khác trong vùng và cả nước; nâng cao vị thế của các dân tộc, góp phần bảo vệ an ninh quốc phòng biên giới và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Đến năm 2015, giảm 1/3 số hộ nghèo, cơ bản không còn thôn bản đặc biệt khó khăn, kết cấu hạ tầng phát triển ngang bằng với các thôn bản của các dân tộc khác trên cùng địa bàn.

1. Tình hình thực hiện đề án phát triển kinh tế - xã hội

Đề án phát triển kinh tế - xã hội vùng dân tộc Công đã được triển khai ở huyện Điện Biên từ năm 2012. Đề án đã tạo ra những chuyển biến tích cực trong đời sống của dân tộc Công. Tuy nhiên, người Công sống ở địa bàn có điều kiện tự nhiên, địa hình chia cắt, giao thông không thuận lợi, đại bộ phận các hộ nghèo thiếu kinh nghiệm làm ăn, kinh tế có xuất phát điểm thấp, tệ nạn xã hội lại diễn biến phức tạp. Do đó, qua 3 năm thực hiện Đề án, ngoài những thành tựu đã đạt được, Đề án vẫn còn có những hạn chế nhất định. Cụ thể như sau:

¹ Nguồn: Tổng hợp các báo cáo do Phòng Dân tộc huyện Điện Biên, tỉnh Điện Biên cung cấp, tháng 5/2015.

* **Về cơ sở hạ tầng:** Đang triển khai xây dựng đường giao thông dài 11,3 km, vốn đầu tư là 4.800 triệu đồng. Hiện mới chỉ có 1 trong tổng số 3 bản người Cống - bản Púng Bon (tổng số hộ dùng điện là 26/48 hộ của bản) có điện lưới quốc gia. Đã được đầu tư nước sinh hoạt bằng nguồn vốn Chương trình 135 giai đoạn 2006 - 2010. Do nguồn vốn đầu tư thấp, quy mô nhỏ, không được duy tu bảo dưỡng thường xuyên, nên công trình hiện nay đã hư hỏng, không sử dụng được. Hiện nay, 100% hộ dân tự dẫn nước nguồn về sinh hoạt.

* **Về hỗ trợ bảo đảm các điều kiện để ổn định đời sống:** Hiện nay, dân tộc Cống đã định cư, hình thành các bản. Việc đi làm ăn ở bên kia biên giới cũng như việc nhập cư của người Cống ở Lào vào Việt Nam được chính quyền kiểm soát chặt chẽ, tuyên truyền, vận động và người dân đã nghiêm túc thực hiện.

* **Về giáo dục:** Do cư trú ở vùng sâu vùng xa, điều kiện kinh tế khó khăn, nên việc học tập của học sinh bị hạn chế. Hiện nay chỉ có 1 trong tổng số 3 bản của người Cống có trường mầm non, số trẻ đi học chỉ chiếm trên 70%. Số học sinh bỏ học hàng năm chiếm khoảng 30%, đặc biệt là bản Huồi Moi.

* **Về y tế:** Các bản người Cống đã có y tá bản, nhưng chưa có tủ thuốc y tế. 100% hộ nghèo được cấp bảo hiểm y tế. Tỷ lệ tăng dân số trung bình hàng năm thấp, đạt 1,56%. Do khoảng cách từ bản về xã khá xa, việc đi lại khó khăn (chủ yếu là đi bộ), nên một bộ phận đồng bào vẫn dùng phương pháp tự chữa bệnh tại nhà hoặc cúng bái.

* **Về văn hóa thông tin:** Hoạt động văn hóa thông tin được hỗ trợ 154.000.000đ. Tuy nhiên, các bản dân tộc Cống chưa có nhà văn hóa cộng đồng. Địa bàn của người Cống phần lớn chưa có điện lưới, chưa được phủ sóng truyền hình và điện thoại, nên các phương tiện hiện đại như đài, tivi không phổ biến, hoặc chỉ xem được một vài kênh truyền hình. Do tỷ lệ mù chữ của người Cống cao, các báo chí, ấn phẩm chưa phát huy được vai trò tuyên truyền và đưa tri thức đến với người dân.

2. Đánh giá chung

Đề án phát triển kinh tế - xã hội vùng dân tộc Cống đã tạo được những tiền đề và những kết quả cơ bản trong phát triển cơ sở hạ tầng và ổn định đời sống người dân. Để có thể phát huy những kết quả này nhằm hướng tới mục tiêu phát triển sản xuất, xóa đói giảm nghèo thì một trong những nội dung cần ưu tiên là đầu tư hỗ trợ phát triển giáo dục để nâng cao trình độ cho nhân dân; xây dựng đội ngũ cán bộ cơ sở để làm công tác lãnh đạo cấp bản, xã. Trình độ nhận thức có ảnh hưởng đến khả năng tiếp thu tiến bộ khoa học kỹ thuật, việc tiếp cận các nguồn lợi phát triển. Đội ngũ cán bộ dân tộc Cống sẽ là những người tiên phong trong công tác giữ gìn văn hóa dân tộc, tuyên truyền người dân đoàn kết cùng thực hiện tốt chính sách của Nhà nước, là những tấm gương trong phát triển kinh tế. Đồng thời, rất cần sự đầu tư nhiều hơn nữa để phát triển cơ sở hạ tầng thiết yếu, tạo động lực phát triển bền vững vùng dân tộc Cống.

Nùng A Thảo